Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2016. gada 10. martā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa — Tiesu iestāžu sadarbība civillietās — Eiropas maksājuma rīkojuma procedūra — Regula (EK) Nr. 1896/2006 — 17. un 20. pants — Tās tiesas pienākumi, kurā vēršas ar lūgumu noteikt tiesu, kurai ir teritoriālā jurisdikcija izskatīt strīdu, kas radies, Eiropas maksājuma rīkojuma adresātam iesniedzot iebildumus — Tās dalībvalsts tiesu piekritība, kuras teritorijā ir izdots Eiropas maksājuma rīkojums — Regula (EK) Nr. 44/2001 — Prasījums, kas pamatots ar tiesībām uz kompensāciju atbilstoši Regulai (EK) Nr. 261/2004 lidojuma kavēšanās dēļ

Lieta C-94/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Kúria* (Augstākā tiesa, Ungārija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 27. februārī un kas Tiesā reģistrēts tajā pašā dienā, tiesvedībā

Flight Refund Ltd

pret

Deutsche Lufthansa AG .

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), tiesneši K. Toadere [*C. Toader*], A. Ross [*A. Rosas*], A. Prehala [*A. Prechal*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér* un *G. Szima*, pārstāvji,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *J. Kemper*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *A.-M. Rouchaud-Joët*, kā arī *A. Sipos* un *M. Wilderspin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2015. gada 22. oktobra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – ungāru.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Regulas (EK) Nr. 1896/2006, ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru (OV L 399, 1. lpp.), interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Flight Refund Ltd* (turpmāk tekstā – "*Flight Refund*"), Apvienotajā Karalistē dibinātu sabiedrību, un *Deutsche Lufthansa AG* (turpmāk tekstā – "*Deutsche Lufthansa*"), Vācijā dibinātu sabiedrību, par prasījumu saistībā ar kompensāciju par lidojuma kavēšanos.

Tiesiskais regulējums

Starptautiskās tiesības

3 Konvenciju par dažu starptautisko gaisa pārvadājumu noteikumu unifikāciju, kas 1999. gada 28. maijā noslēgta Monreālā, Eiropas Kopiena ir parakstījusi 1999. gada 9. decembrī, un tā tās vārdā ir apstiprināta ar Padomes 2001. gada 5. aprīļa Lēmumu 2001/539/EK (OV L 194, 38. lpp.; turpmāk tekstā – "Monreālas konvencija").

4 Monreālas konvencijas 19. pantā "Aizkavēšanās" ir noteikts, ka:

"Pārvadātājs ir atbildīgs par zaudējumiem, kas radušies pasažieru, bagāžas vai kravas gaisa pārvadājuma aizkavēšanās dēļ. Tomēr pārvadātājs nav atbildīgs par zaudējumiem, kas radušies dēļ aizkavēšanās, ja viņš pierāda, ka viņš, viņa darbinieki un aģenti veikuši visus pamatoti nepieciešamos pasākumus, lai izvairītos no zaudējumiem, vai arī viņam vai viņiem nebija iespējams veikt šādus pasākumus."

5 Saskaņā ar šīs konvencijas 33. panta 1. punkta noteikumiem:

"Prasība par zaudējumu kompensāciju jāceļ kādas Dalībvalsts teritorijā pēc prasītāja izvēles – vai nu tiesā pēc pārvadātāja juridiskās adreses vai uzņēmējdarbības pamatvietas, vai arī tur, kur tam ir uzņēmējdarbība, par ko līgums ticis noslēgts, vai tiesā pārvadājuma galapunktā."

Savienības tiesības

Regula (EK) Nr. 261/2004

6 Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra Regulas (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV L 46, 1. lpp.), 5. panta "Atcelšana" 1. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts, ka attiecīgajiem pasažieriem lidojuma atcelšanas gadījumā ir tiesības saskaņā ar šīs regulas 7. pantu saņemt kompensāciju no apkalpojošā gaisa pārvadātāja.

7 Minētās regulas 6. pantā "Kavēšanās" apkalpojošajam gaisa pārvadātājam ir noteikti zināmi pienākumi saistībā ar atbalstu pasažieriem, kurus skārusi lidojuma kavēšanās.

8 Šīs pašas regulas 7. panta "Tiesības saņemt kompensāciju" 1. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts, ka, ja ir izdarīta atsauce uz šo pantu, pasažieri saņem kompensāciju EUR 600 apmērā par visiem lidojumiem, kuru attālums pārsniedz 3500 km.

Regula Nr. 1896/2006

9 Regulas Nr. 1896/2006 preambulas 8. apsvērumā ir noteikts:

"[..] šķēršļi efektīvai tiesu pieejamībai pārrobežu lietās [..] rada vajadzību pēc Kopienas tiesību aktiem, kas garantētu vienādus noteikumus kreditoriem un debitoriem visā Eiropas Savienībā."

10 Saskaņā ar šīs regulas preambulas 10. apsvērumu:

"Ar šo regulu izveidotajai procedūrai būtu jākalpo kā papildu un fakultatīvam līdzeklim prasītājam, neatņemot tam tiesības izmantot valsts tiesību aktos paredzētu procedūru. Attiecīgi šī regula neaizvieto un nesaskaņo spēkā esošos mehānismus neapstrīdētu prasījumu piedziņai saskaņā ar valsts tiesību aktiem."

11 Minētās regulas preambulas 24. apsvērumā ir noteikts:

"Ar noteiktā termiņā piereģistrētu paziņojumu par iebildumu būtu jāizbeidz Eiropas maksājuma rīkojuma procedūra un būtu jānotiek automātiskai pārejai uz parasto civilprocesu, ja vien prasītājs tādā gadījumā nav noteikti pieprasījis tiesas procesu izbeigt. Jēdzienu "parasts civilprocess" šajā regulā nevajadzētu noteikti interpretēt valsts tiesību aktu izpratnē."

12 Regulas Nr. 1896/2006 1. pantā ir noteikts:

"1. Šīs regulas mērķis ir:

a) vienkāršot, paātrināt un samazināt tiesāšanās izdevumus pārrobežu lietās attiecībā uz neapstrīdētiem finanšu prasījumiem, izveidojot Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru;

[..]

2. Šī regula neliedz prasītājam iesniegt prasību 4. panta nozīmē, izmantojot citu procedūru, kas pieejama saskaņā ar dalībvalsts vai [Savienības] tiesību aktiem."

13 Atbilstoši šīs regulas 2. panta 1. punktam tās piemērošanas joma ir definēta šādi:

"Šī regula attiecas uz pārrobežu civillietām un komerclietām neatkarīgi no tiesas iestādes vai tribunāla būtības. Tā neattiecas, konkrēti, uz nodokļu, muitas vai administratīvām lietām vai valsts atbildību, kas radusies no darbības vai bezdarbības, īstenojot valsts varu ("acta iure imperii")."

14 Saskaņā ar minētās regulas 5. panta 1. punktu "izcelsmes dalībvalsts" nozīmē "dalībvalsti, kurā izdots Eiropas maksājuma rīkojums".

15 Regulas Nr. 1896/2006 6. panta 1. punktā ir noteikts, ka šīs regulas piemērošanas nolūkos jurisdikciju nosaka saskaņā ar attiecīgiem Savienības tiesību aktu noteikumiem, it īpaši ar Padomes 2000. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.).

16 Regulas Nr. 1896/2006 7. panta 2. punkta f) apakšpunktā ir paredzēts, ka Eiropas maksājuma rīkojumā ir jānorāda jurisdikcijas pamati.

17 Šīs regulas 16. panta 1.–3. punktā ir paredzēts:

"1. Atbildētājs var iesniegt paziņojumu par iebildumu pret Eiropas maksājuma rīkojumu izcelsmes tiesā, izmantojot F standarta veidlapu, kā noteikts VI pielikumā, ko viņam piegādā kopā ar Eiropas maksājuma rīkojumu.

2. Paziņojumu par iebildumu nosūta 30 dienu laikā pēc rīkojuma piegādes atbildētājam.

3. Atbildētājs paziņojumā par iebildumu norāda, ka viņš apstrīd prasījumu, bez pienākuma izskaidrot iemeslus."

18 Minētās regulas 17. panta "Paziņojuma par iebildumu iesniegšanas sekas" 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Ja paziņojumu par iebildumu iesniedz 16. panta 2. punktā noteiktajā termiņā, tiesvedība turpinās izcelsmes dalībvalsts kompetentajās tiesās atbilstīgi parasta civilprocesa noteikumiem, ja vien prasītājs nav skaidri lūdzis tādā gadījumā izbeigt tiesvedību.

[..]

2. Pārcelšanu uz parastu civilprocesu 1. punkta nozīmē reglamentē izcelsmes dalībvalsts tiesību akti."

19 Šīs regulas 18. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Ja 16. panta 2. punktā noteiktajā termiņā, ņemot vērā attiecīgu laiku, kas paiet paziņojuma sūtīšanas procesā, izcelsmes tiesā nav iesniegts paziņojums par iebildumu, izcelsmes tiesa nekavējoties paziņo, ka Eiropas maksājuma rīkojums ir izpildāms, izmantojot G standarta veidlapu, kā noteikts VII pielikumā. Tiesa pārbauda rīkojuma piegādes datumu."

20 Regulas Nr. 1896/2006 20. pantā ir paredzēta "pārskatīšana izņēmuma gadījumos". It īpaši šī panta 2. punktā ir paredzēts, ka: "pēc tam, kad beidzies 16. panta 2. punktā paredzētais termiņš, atbildētājs ir tiesīgs [..] lūgt Eiropas maksājuma rīkojuma pārskatīšanu izcelsmes dalībvalsts kompetentā tiesā, ja maksājuma rīkojums ir izdots acīmredzami aplami, ņemot vērā šajā regulā noteiktās prasības, vai citu ārkārtas apstākļu dēļ". Atbilstoši minētās regulas 20. panta 3. punktam, ja tiesa nolemj, ka pārskatīšana ir pamatota, Eiropas maksājuma rīkojums zaudē spēku. Pretējā gadījumā saskaņā ar šo pašu normu šis rīkojums paliek spēkā.

21 Minētās regulas 26. pantā "Saistība ar valsts procesuālajiem tiesību aktiem" ir paredzēts:

"Visus procesuālos jautājumus, kas nav konkrēti izklāstīti šajā regulā, reglamentē valsts tiesību akti."

Regula Nr. 44/2001

22 Regulā Nr. 44/2001 paredzētie jurisdikcijas noteikumi ir ietverti šīs regulas II nodaļā, kuru veido tās 2.–31. pants. Šīs II nodaļas 7. iedaļas "Jurisdikcijas atlikšana" 24. pantā ir noteikts:

"Papildus jurisdikcijai, kas atvasināta no citiem šīs regulas noteikumiem, jurisdikcija ir tās dalībvalsts tiesai, kurā atbildētājs ierodas. Šo normu nepiemēro, ja atbildētājs ieradies, lai apstrīdētu jurisdikciju, vai citai tiesai ir izņēmuma jurisdikcija saskaņā ar 22. pantu."

Ungārijas tiesības

Civilprocesa kodekss

23 1952. gada Likums Nr. III par civilprocesa kodeksu (*a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény*, turpmāk tekstā – "Civilprocesa kodekss") ietver normas par tiesu jurisdikciju.

24 Civilprocesa kodeksa 45. pantā ir noteikts:

"1. Gadījumā, kad no galīgiem nolēmumiem izriet materiāltiesiskās vai teritoriālās jurisdikcijas konflikts, kā arī gadījumā, kad nav iespējams konstatēt, kurai tiesai ir teritoriālā jurisdikcija, vai arī, ja tā noraidījuma dēļ nevar izskatīt lietu, prioritāri ir jānosaka kompetentā tiesa.

2. Tiesa, kuras jurisdikcijā ietilpst šī noteikšana, ir

[..]

c) iepriekš a) un b) punktā neminētos gadījumos – *Kúria* [(Augstākā tiesa)]."

2009. gada Likums Nr. L par maksājuma rīkojumu

25 2009. gada Likuma Nr. L par maksājuma rīkojumu (*a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény*) 59. panta 1. punktā notāram ir paredzētas tiesības izdot Eiropas maksājuma rīkojumu, kas paredzēts Regulā Nr. 1896/2006.

26 Atbilstoši šī likuma 38. panta 1. punktam notārs iebildumu gadījumā procedūras materiālus nodod tiesai, kuru maksājuma rīkojumā norādījis prasītājs.

27 Šī likuma 38. panta 3. punktā ir teikts, ka gadījumā, kad prasītājs tiesu nav norādījis, notārs lietas materiālus nodod materiāli un teritoriāli kompetentajai tiesai atbilstoši Civilprocesa kodeksa 29., 30. un 40. pantam.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

28 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka pasažieris, pamatojoties uz līgumu, ir nodevis savas tiesības uz kompensāciju lidojuma kavēšanās dēļ *Flight Refund*, sabiedrībai, kas specializējusies šāda veida prasījumu piedziņā. Šī sabiedrība Ungārijas notāram iesniedza Eiropas maksājuma rīkojumu pret *Deutsche Lufthansa*. *Flight Refund* savu pieteikumu par pamatā EUR 600 pamatoja ar faktu, ka tai atbilstoši notikušajai prasījuma cesijai ir tiesības pieprasīt zaudējumu atlīdzību no *Deutsche Lufthansa* par lidojuma LH 7626 no Ņuarkas [*Newark*, Amerikas Savienotās Valstis] lidostas uz Londonas Hītrovas [*London Heathrow*, Apvienotā Karaliste] lidostu kavēšanos ilgāk par trijām stundām atbilstoši minētajam notāram pieejamajai informācijai.

29 Šis notārs minēto pieteikumu apmierināja un pret *Deutsche Lufthansa* izdeva maksājuma rīkojumu, nenosakot līguma noslēgšanas vietu, tā izpildes vietu, zaudējumus radījušā fakta rašanās vietu, pārvadātāja, ar ko līgums bija noslēgts, reģistrācijas vietu, kā arī attiecīgā lidojuma galamērķa vietu. Minētais notārs atzina savu kompetenci izdot šo maksājuma rīkojumu, pamatojoties uz Monreālas konvencijas 33. pantu, norādot, ka Ungārija ir šīs konvencijas dalībvalsts.

30 *Deutsche Lufthansa* izmantoja savas tiesības celt iebildumus pret minēto maksājuma rīkojumu un apgalvoja, ka tā neapkalpoja *Flight Refund* maksājuma rīkojumā norādīto gaisa satiksmes maršrutu, jo attiecīgo maršrutu, tāsprāt, esot apkalpojusi lidsabiedrība *United Airlines, Inc.*

31 Tā kā *Flight Refund* pārstāvis pēc attiecīgā notāra uzaicinājuma esot atzinis, ka tas nevar noteikt valsts tiesu, kuras jurisdikcijā pēc Eiropas maksājuma rīkojuma procedūras pārcelšanas uz parastu civilprocesu ietilpst lietas izskatīšana, šis notārs vērsās *Kúria* (Augstākā tiesa), lai tā noteiktu tiesu, kurai ir teritoriālā jurisdikcija, jo viņš, pamatojoties uz atbilstošajām Civilprocesa kodeksa normām un tā rīcībā esošo informāciju, nevarot šo tiesu identificēt.

32 Iesniedzējtiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai piecus jautājumus par vairāku Monreālas konvencijas, Regulas Nr. 44/2001 un Regulas Nr. 1896/2006 normu interpretāciju. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesā tika iesniegts 2014. gada 27. februārī.

33 2014. gada 26. septembrī *Flight Refund* Tiesai darīja zināmu, ka tā iesniedzējtiesu ar 2014. gada 5. aprīļa vēstuli ir informējusi, ka tās prasījums ir pamatots ar Regulu Nr. 261/2004, nevis ar Monreālas konvencijas normām. Lai iegūtu papildu precizējumus no iesniedzējtiesas, Tiesa 2014. gada 21. oktobrī nolēma saskaņā ar sava Reglamenta 101. panta 1. punktu šai tiesai nosūtīt lūgumu sniegt paskaidrojumus.

34 Savā atbildē, kas Tiesā tika saņemta 2014. gada 26. novembrī, iesniedzējtiesa, pirmkārt, apstiprināja, ka *Flight Refund* sava prasījuma juridiskajam pamatojumam ir izvirzījusi Regulas Nr. 261/2004 6. un 7. pantu, nevis Monreālas konvencijas normas. Pēc tam iesniedzējtiesa atsauca trīs no pieciem uzdotajiem jautājumiem un vienu no atlikušajiem jautājumiem pārformulēja.

35 Otrkārt, šī tiesa uzsvēra, ka tās rīcībā nav citas informācijas par attiecīgo lidojumu kā vien tā, kas jau ietverta lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu. Tā norādīja, ka procedūrā, kad jānosaka tiesa, kurai ir teritoriālā jurisdikcija, tā atbilstoši valsts tiesībām nevar analizēt elementus, kuri attiecas uz lietas būtību.

36 Turklāt iesniedzējtiesa pauda šaubas par starptautiskās jurisdikcijas normām, kas piemērojamas Eiropas maksājuma rīkojuma procedūrai, kura uzsākta, lai izvirzītu prasījumu atbilstoši Regulai Nr. 261/2004. Šī tiesa uzskata, ka notārs, kurš izdeva Eiropas maksājuma rīkojumu, šo rīkojumu ir izdevis pretrunā Regulas Nr. 1896/2006 6. pantam, atbilstoši kuram tam bija jāpārbauda jautājums par Ungārijas tiesu jurisdikciju saskaņā ar Regulu Nr. 44/2001.

37 Minētā tiesa tādēļ vēlas saņemt precizējumus par jautājumu, vai šajā lietā ir piemērojamas Monreālas konvencijas normas, kas paredzētas Regulā Nr. 44/2001, vai citas normas par jurisdikciju, piemēram, atbilstoši Regulas Nr. 1896/2006 17. panta 1. punktam, kurā noteikts, ka pēc Eiropas maksājuma rīkojuma atbildētāja celtiem iebildumiem procedūra ir jāturpina šī rīkojuma izcelsmes dalībvalsts kompetentajās tiesās. Tā arī vēlas noskaidrot, kādas sekas ir tās konstatējumam par Ungārijas tiesu teritoriālās jurisdikcijas esamību vai neesamību.

38 Ņemot vērā šos apstākļus, *Kúria* (Augstākā tiesa) nolēma uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Eiropas maksājuma rīkojums var tikt pārskatīts pēc savas ierosmes, ja tas izdots neatbilstoši Regulas [Nr. 1896/2006] mērķim vai arī ja to izdevusi iestāde, kurai nav starptautiskas kompetences to darīt? Vai prasības tiesvedība, kas uzsākta pēc paziņojuma par iebildumu iesniegšanas, jurisdikcijas neesamības gadījumā ir jāizbeidz pēc savas ierosmes vai pēc pieprasījuma?

2) Ja lietas izskatīšana ietilpst Ungārijas tiesu jurisdikcijā, vai attiecīgais noteikums par jurisdikciju ir jāinterpretē tādējādi, ka *Kúria* [(Augstākā tiesa)], nosakot tiesu, kurai ir jurisdikcija, ir jānosaka vismaz viena tiesa, kurai, pat ja tai saskaņā ar dalībvalsts procesuālajām tiesībām nav ne jurisdikcijas, ne kompetences, lieta, kas izriet no paziņojuma par iebildumu iesniegšanas, ir jāizskata pēc būtības?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

39 Vācijas valdība uzskata, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nav pieņemams. Šajā ziņā minētā valdība uzskata, ka no *Flight Refund* interneta vietnes, kurā šī valdība bija ielūkojusies 2014. gada 9. jūnijā, izriet, ka minētā sabiedrība uz nenoteiktu laiku ir pārtraukusi savas vietnes darbību un ka tā tajā pašā laikā arī ir apturējusi uzsāktās prasības tiesvedības. Šī iemesla dēļ minētā valdība piedāvā Tiesai lūgt iesniedzējtiesai informāciju par tajā izskatāmo lietu.

40 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai jautājumi par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uz savu atbildību ir uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvaros un kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņēmums (spriedumi *Fish Legal* un *Shirley*, C-279/12, EU:C:2013:853, 30. punkts, kā arī *Verder LabTec*, C-657/13, EU:C:2015:331, 29. punkts).

41 Attiecībā uz Vācijas valdības izvirzīto iebildumu par nepieņemamību atliek konstatēt, ka iesniedzējtiesa, atbildot uz Tiesas lūgumu sniegt paskaidrojumus, apliecināja, ka tai joprojām ir jāizskata lūgums noteikt tiesu, kuras jurisdikcijā ietilpst izskatīt prasības tiesvedību pēc Eiropas maksājuma rīkojuma adresāta iesniegtiem iebildumiem. Tādēļ nekas lietas materiālos neļauj secināt, ka atbilstības pieņēmums, kas attiecas uz prejudiciālajiem jautājumiem, šajā gadījumā būtu apšaubāms.

42 Līdz ar to lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

Par lietas būtību

43 Pirms iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu pārbaudes ir jānorāda, ka šī tiesa atbildē uz Tiesas lūgumu sniegt paskaidrojumus ir paudusi šaubas par atbilstošajām normām, kuras ir jāpiemēro, izskatot jautājumu par dalībvalsts tiesu starptautisko jurisdikciju izskatīt lietu par prasījumu, kas pamatots ar maksājuma rīkojumu, pret kuru atbildētājs cēlis iebildumus, tādos apstākļos kā pamatlietā, kad prasītājs kā sava prasījuma juridisko pamatu ir norādījis Regulas Nr. 261/2004 6. un 7. pantu. Konkrētāk, šī tiesa vaicā, vai šajā kontekstā piemērojamas ir normas par starptautisko jurisdikciju, kas paredzētas Monreālas konvencijas 33. pantā vai Regulā Nr. 44/2001.

44 Turklāt minētā tiesa vēlas arī saņemt precizējumus par Regulas Nr. 1896/2006 17. panta 1. punkta tvērumu, īpaši jautājumā par to, vai šī norma ir interpretējama tādējādi, ka tā ietver jurisdikcijas normu par labu izcelsmes dalībvalsts tiesām šīs regulas 5. panta 1. punkta izpratnē neatkarīgi no Regulā Nr. 44/2001 paredzētajām normām.

45 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina Tiesas pastāvīgā judikatūra, atbilstoši kurai pasažiera tiesības uz iepriekš noteiktu un vienotu kompensāciju pēc lidojuma atcelšanas, kas paredzētas Regulas Nr. 261/2004 5.–7. pantā un uz kurām šajā lietā atsaucas *Flight Refund*, nav atkarīgas no zaudējumu atlīdzības saskaņā ar Monreālas konvencijas 19. pantu (šajā ziņā skat. spriedumus *Rehder*, C-204/08, EU:C:2009:439, 27. punkts, kā arī *Nelson* u.c., C-581/10 un C-629/10, EU:C:2012:657, 46., 49. un 55. punkts).

46 Tādēļ, tā kā uz tiesībām, kas pamatotas attiecīgi ar Regulu Nr. 261/2004 un Monreālas konvencijas prasībām, attiecas dažādi regulējumi, šajā konvencijā ietvertās jurisdikcijas normas nav piemērojamas prasījumiem, kas celti, pamatojoties tikai uz Regulu Nr. 261/2004, un tie jāpārbauda atbilstoši Regulai Nr. 44/2001 (šajā ziņā skat. spriedumu *Rehder*, C-204/08, EU:C:2009:439, 27. un 28. punkts).

47 Otrkārt, attiecībā uz iesniedzējtiesas norādīto gadījumu, kas izklāstīts šī sprieduma 44. punktā, Tiesa jau ir atzinusi, ka Eiropas maksājuma rīkojuma, kura sekas ir noteiktas Regulas Nr. 1896/2006 17. panta 1. punktā, atbildētāja celti iebildumi nerada vienošanos par maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu jurisdikciju Regulas Nr. 44/2001 24. panta izpratnē un nenozīmē, ka atbildētājs, ceļot šos iebildumus, pat ja tajos ir pamati saistībā ar lietas būtību, ir akceptējis šīs dalībvalsts tiesu jurisdikciju izskatīt lietu par apstrīdēto prasījumu (šajā ziņā skat. spriedumu *Goldbet Sportwetten*, C-144/12, EU:C:2013:393, 38., 41. un 43. punkts).

48 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ir uzskatāms, ka ar saviem jautājumiem, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot tādas tiesas, kāda ir iesniedzējtiesa, pilnvaras un pienākumus atbilstoši Savienības tiesībām un īpaši Regulai Nr. 1896/2006 apstākļos, kad šai tiesai ir jāizskata lieta par Eiropas maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesas, kurai ir teritoriālā jurisdikcija, noteikšanu un jāizskata jautājums par šīs dalībvalsts tiesu starptautisko jurisdikciju izskatīt strīdu par minētā maksājuma rīkojuma pamatā esošo prasījumu, pret kuru atbildētājs ir cēlis iebildumus šim nolūkam paredzētajā termiņā.

49 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1896/2006 1. panta 1. punkta a) apakšpunktu tās mērķis ir vienkāršot, paātrināt un padarīt lētāku pārrobežu lietu izskatīšanu attiecībā uz neapstrīdētiem naudas prasījumiem, izveidojot Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru. Atbilstoši tās 2. panta 1. punktam šī regula attiecas uz pārrobežu civillietām un komerclietām neatkarīgi no tiesas iestādes vai tribunāla būtības.

50 Regulā Nr. 1896/2006 paredzētā speciālā procedūra, kā arī tās mērķi tomēr ir piemērojami tikai tad, ja maksājuma rīkojuma pamatā esošie prasījumi tiek apstrīdēti, ceļot iebildumus, kā paredzēts šīs regulas 16. pantā (šajā ziņā skat. spriedumus *eco cosmetics* un *Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 un C-120/13, EU:C:2014:2144, 39. punkts, kā arī *Goldbet Sportwetten*, C-144/12, EU:C:2013:393, 31. un 42. punkts).

51 Šajā lietā ir skaidrs, ka atbildētājs Regulas Nr. 1896/2006 16. panta 2. punktā noteiktajā termiņā ir cēlis iebildumus par pret viņu izdoto Eiropas maksājuma rīkojumu. Tādēļ, tā kā šīs regulas 17. panta 1. punkts ir minētās regulas vienīgā norma par šādu iebildumu sekām, ir jāpārbauda, vai atbilstoši šai normai ir iespējams noteikt tādas tiesas kā iesniedzējtiesa pilnvaras un pienākumus apstākļos, kādi ir pamatlietā, atsaucoties kā uz šīs normas tekstu, tā arī uz pašas regulas sistēmu.

52 Atbilstoši Regulas Nr. 1896/2006 17. panta 1. punkta tekstam tajā ir ietverta vienīgi prasība, ka gadījumā, kad atbildētājs ceļ iebildumus tam paredzētajā termiņā, tiesvedība turpinās maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts kompetentajās tiesās atbilstīgi parasta civilprocesa noteikumiem, ja vien prasītājs nav skaidri lūdzis tādā gadījumā izbeigt tiesvedību.

53 Attiecībā uz Regulas Nr. 1896/2006 sistēmu no tās preambulas 8. un 10. apsvēruma, kā arī tās 26. panta kombinācijas izriet, ka ar to tiek izveidota Eiropas maksājuma rīkojuma procedūra, kas ir papildu un fakultatīvs līdzeklis prasītājam, bet ar šo regulu netiek aizstāti vai saskaņoti mehānismi neapstrīdētu prasījumu piedziņai saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Ar Regulu Nr. 1896/2006 ir izveidots vienots piedziņas līdzeklis, kas nodrošina vienādus nosacījumus prasītājiem un atbildētājiem visā Savienībā, paredzot dalībvalstu procesuālo tiesību piemērošanu procesuālos jautājumos, kas šajā regulā nav skaidri regulēti.

54 Tā kā no Regulas Nr. 1896/2006 sistēmas izriet, ka tās mērķis nav saskaņot dalībvalstu procesuālās tiesības, un ņemot vērā šīs regulas 17. panta 1. punkta ierobežoto tvērumu, kas precizēts šī sprieduma 52. punktā, šī norma ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir paredzēts, ka gadījumā, kad atbildētājs ceļ iebildumus, tiesvedība turpinās atbilstīgi parasta civilprocesa noteikumiem tādā izpratnē, ka šajā normā nav paredzētas īpašas prasības attiecībā uz tiesām, kurās tiesvedība jāturpina, vai tiesību normām, kas šīm tiesām jāpiemēro.

55 No tā izriet, ka Regulas Nr. 1896/2006 17. panta 1. punkta prasības principā ir izpildītas, ja tiesvedība pēc atbildētāja iebildumu celšanas turpinās tādā tiesā kā iesniedzējtiesa, kura apstākļos, kādi ir pamatlietā, atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 normām pārbauda, vai Eiropas maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesām ir starptautiskā jurisdikcija izskatīt lietu parastā civilprocesā saistībā ar apstrīdēto prasījumu.

56 Kā savu secinājumu 72. punktā norādījusi ģenerāladvokāte, nedz Regulas Nr. 1896/2006 17. panta 1. punkts, nedz kāda cita šīs regulas norma neļauj secināt tādas tiesas, kāda pamatlietas apstākļos ir iesniedzējtiesa, pilnvaras un pienākumus. Tā kā Regulā Nr. 1896/2006 par šo procesuālo jautājumu skaidru normu nav, šo jautājumu atbilstoši minētās regulas 26. pantam reglamentē valsts tiesību akti.

57 Turklāt, ciktāl no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesai ir jālemj par Eiropas maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu jurisdikciju izskatīt strīdu par konstatēto prasījumu, šai nolūkā piemērojot – kā minēts šī sprieduma 46. punktā – Regulas Nr. 44/2001 normas, ir jānoskaidro šai tiesai no minētās regulas iespējami izrietošie pienākumi.

58 Šajā ziņā nav strīda, ka Regulas Nr. 44/2001 mērķis nav vienādot kontroles pienākumu apjomu, kāds ir uzlikts valsts tiesām, tām pārbaudot savu starptautisko jurisdikciju. Tomēr attiecīgo valsts tiesību normu piemērošana nedrīkst apdraudēt Regulas Nr. 44/2001 lietderīgo iedarbību (skat. spriedumu *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 59. un 60. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

59 Saistībā ar prasībām, kuras ir jāievēro turpmākajā tiesvedībā, ir jāatgādina, ka visos Regulas Nr. 44/2001 noteikumos ir pausti centieni rūpēties par to, lai tās mērķu ietvaros tiesvedības, kuru rezultātā tiek pieņemti tiesu nolēmumi, norisinātos, ievērojot tiesības uz aizstāvību (šajā ziņā skat. spriedumus *G*, C-292/10, EU:C:2012:142, 47. punkts, kā arī *A*, C-112/13, EU:C:2014:2195, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

60 Šajā kontekstā ir jāuzsver, ka gan Regulas Nr. 44/2001 pamatā esošais pareizas tiesvedības princips, gan tiesas autonomijas ievērošana, tai īstenojot savas funkcijas, prasa, lai tiesa, kurai ir jālemj par starptautisko jurisdikciju, varētu šo jautājumu izskatīt, ņemot vērā visu tās rīcībā esošo informāciju, tostarp vajadzības gadījumā – atbildētāja izteiktos iebildumus (šajā ziņā skat. spriedumu *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 64. punkts).

61 Šajā lietā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesai ir informācija tikai par izcelsmes dalībvalsts tiesu jurisdikciju, ko sniedzis prasītājs savā pieteikumā izdot Eiropas maksājuma rīkojumu, un šī informācija saskaņā ar Regulas Nr. 1896/2006 7. panta 2. punkta f) apakšpunktu var tikt saīsināta līdz vienkāršai norādei par starptautiskas jurisdikcijas pamatiem, un prasītājam Eiropas maksājuma rīkojuma procedūrā dalībvalstī, kurā tas šo prasību cēlis, nav pienākuma izklāstīt izvirzītā prasījuma piesaistes elementus.

62 Šajā ziņā ir jānorāda, ka no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem nav iespējams identificēt valsts tiesību normas, kas piemērojamas tiesvedībā, kura šajā gadījumā jāizskata iesniedzējtiesai. Šādā situācijā, ja minētajai tiesai saskaņā ar valsts procesuālajām tiesībām būtu pienākums izvērtēt maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu jurisdikciju, ņemot vērā tikai tos elementus, ko Eiropas maksājuma rīkojuma pieteikumā norādījis prasītājs, ar šādu procedūru nevarētu tikt nodrošināta nedz Regulā Nr. 44/2001 ietverto jurisdikcijas normu lietderīgā iedarbība, nedz arī atbildētāja tiesības uz aizstāvību.

63 Tātad valsts tiesiskajam regulējumam, kas piemērojams šajā lietā, kura jāizskata iesniedzējtiesai, tai ir jāļauj noskaidrot jautājumu par starptautisko jurisdikciju atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 normām, ņemot vērā šajā ziņā visu nepieciešamo informāciju un, kā savu secinājumu 63. punktā norādījusi ģenerāladvokāte, ja nepieciešams, uzklausot puses par šo jautājumu.

64 Ja tas tā nav, būtu pieļaujams, ka minētā tiesa vai nu interpretē savus procesuālos noteikumus tādējādi, ka tie ļauj izpildīt šīs prasības, vai arī, kā iesniedzējtiesa pati to piedāvājusi, nosaka tiesu, kuras *ratione materiae* jurisdikcijā ietilpst pēc būtības izskatīt strīdu par tādu prasījumu kā pamatlietā parastajā civilprocesā kā tiesai, kuras teritoriālajā jurisdikcijā tas ietilpst, un attiecīgā gadījumā lemt par savu starptautisko piekritību atbilstoši Regulā Nr. 44/2001 noteiktajiem kritērijiem.

65 Visbeidzot, ir jāatbild uz iesniedzējtiesas jautājumu par pienākumiem, kas tai rodas pēc Eiropas maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu jurisdikcijas pārbaudes, kuru tā būs veikusi šī sprieduma 62. un 63. punktā izklāstītajos apstākļos.

66 Šajā ziņā, ja pārbaudes noslēgumā izrādās, ka Eiropas maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu jurisdikcija var tikt noteikta, pamatojoties uz Regulas Nr. 44/2001 normām, tad tāda tiesa kā iesniedzējtiesa – neriskējot kaitēt šajā regulā paredzētās jurisdikcijas normas lietderīgajai iedarbībai – nedrīkst izbeigt procedūru tikai tādēļ, ka tā saskaņā ar valsts tiesībām nespēj noteikt tiesu, kuras teritoriālajā jurisdikcijā ietilpst izskatīt lietu par apstrīdēto prasījumu.

67 Šai tiesai ir pienākums, kā savos rakstveida apsvērumos norādījusi arī Ungārijas valdība, interpretēt valsts tiesību normas tādējādi, lai atbilstoši tām tā varētu identificēt vai noteikt tiesu, kuras teritoriālajā un *ratione materiae* jurisdikcijā ietilpst izskatīt pēc būtības strīdu par prasījumu, kas ir pamatā maksājuma rīkojumam, pret kuru atbildētājs noteiktajā termiņā ir cēlis iebildumus.

68 Turklāt, izbeidzot tiesvedību par apstrīdētā prasījuma būtību, ja maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu jurisdikcija ir noteikta atbilstoši Regulai Nr. 44/2001, tiktu apdraudēta Regulas Nr. 1896/2006 17. panta 1. punkta lietderīgā iedarbība, jo šajā normā ir noteikts, ka gadījumā, ja atbildētājs ir cēlis iebildumus, tiesvedība automātiski ir jāturpina maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts kompetentajās tiesās.

69 Savukārt, ja izcelsmes dalībvalsts tiesām atbilstoši Regulai Nr. 44/2001 nav jurisdikcijas, pretēji tam, kā, šķiet, uzskata iesniedzējtiesa, nav nepieciešams pēc savas ierosmes, pēc analoģijas ar Regulas Nr. 1896/2006 20. pantu, pārskatīt maksājuma rīkojumu, pret kuru atbildētājs ir pamatoti iebildis.

70 Šajā ziņā no Tiesas judikatūras izriet, ka Regulas Nr. 1896/2006 20. pantā paredzētās maksājuma rīkojuma pārskatīšanas iespējas ir piemērojamas tikai tad, ja atbildētājs šīs regulas 16. panta 2. punkta paredzētajā termiņā nav cēlis iebildumus (šajā ziņā skat. spriedumu *Thomas Cook Belgium*, C-245/14, EU:C:2015:715, 47. un 48. punkts).

71 Turklāt, tā kā tādā procesuālajā situācijā kā pamatlietā, kā izriet arī no šī sprieduma 55. un 56. punkta, nav piemērojamas Regulas Nr. 1896/2006 normas, bet gan valsts tiesības, šīs regulas normas, tostarp tās 20. pants, šajā situācijā nav piemērojamas pat pēc analoģijas (šajā ziņā skat. spriedumu *eco cosmetics* un *Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 un C-120/13, EU:C:2014:2144, 45. punkts).

72 Vēl saskaņā ar Regulas Nr. 1896/2006 18. panta 1. punktu maksājuma rīkojumam, pret kuru atbildētājs tam noteiktajā termiņā ir cēlis iebildumus, nav izpildu spēka. Līdz ar to tāda tiesa kā iesniedzējtiesa uz konstatējumu par Eiropas maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu jurisdikcijas neesamību atbilstoši Regulai Nr. 44/2001 var attiecināt sekas, kas šādā gadījumā ir paredzētas valsts procesuālo tiesību normās.

73 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Savienības tiesības ir interpretējamas tādējādi, ka apstākļos, kad tiesai ir jāizskata tāda lieta kā pamatlieta par Eiropas maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu jurisdikcijas noteikšanu un šādos apstākļos jāpārbauda šīs dalībvalsts tiesu starptautiskā jurisdikcija izskatīt strīdu par prasījumu, kas ir pamatā šim maksājuma rīkojumam, pret kuru atbildētājs noteiktajā termiņā ir cēlis iebildumus:

— tā kā Regulā Nr. 1896/2006 nav norāžu par šīs tiesas pilnvarām un pienākumiem, šiem procesuālajiem jautājumiem atbilstoši šīs regulas 26. pantam ir piemērojams minētās dalībvalsts tiesiskais regulējums;

— Regulā Nr. 44/2001 ir prasība, ka Eiropas maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu jurisdikcija ir jānosaka atbilstoši procesuālajām normām, kuras nodrošina šīs regulas normu lietderīgo iedarbību un tiesības uz aizstāvību, un par šo jautājumu ir jālemj iesniedzējtiesai vai tiesai, ko šī tiesa ir noteikusi kā tiesu, kuras teritoriālajā un *ratione materiae* jurisdikcijā ietilpst parastā civilprocesā izskatīt lietu par tādu prasījumu, kāds ir pamatlietā;

— gadījumā, kad tāda tiesa kā iesniedzējtiesa lemj par Eiropas maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu starptautisko jurisdikciju un secina, ka šāda jurisdikcija, ņemot vērā Regulas Nr. 44/2001 kritērijus, pastāv, šajā pēdējā regulā un Regulā Nr. 1896/2006 šai tiesai ir paredzēts pienākums interpretēt valsts tiesisko regulējumu tādējādi, lai atbilstoši tam tā varētu identificēt vai noteikt tiesu, kurai ir teritoriālā vai *ratione materiae* jurisdikcija izskatīt šo lietu, un

— gadījumā, ja tāda tiesa kā iesniedzējtiesa secina, ka šādas starptautiskās jurisdikcijas nav, šai tiesai nav pienākuma pēc savas ierosmes – pēc analoģijas ar Regulas Nr. 1896/2006 20. pantu – pārskatīt šo maksājuma rīkojumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

74 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Eiropas Savienības tiesības ir interpretējamas tādējādi, ka apstākļos, kad tiesai ir jāizskata tāda lieta kā pamatlieta par Eiropas maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu jurisdikcijas noteikšanu un šādos apstākļos jāpārbauda šīs dalībvalsts tiesu starptautiskā jurisdikcija izskatīt strīdu par prasījumu, kas ir pamatā šim maksājuma rīkojumam, pret kuru atbildētājs noteiktajā termiņā ir cēlis iebildumus:

— **tā kā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Regulā (EK) Nr. 1896/2006, ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru, nav norāžu par šīs tiesas pilnvarām un pienākumiem, šiem procesuālajiem jautājumiem atbilstoši šīs regulas 26. pantam ir piemērojams minētās dalībvalsts tiesiskais regulējums;**

— **Padomes 2000. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās ir prasība, ka Eiropas maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu jurisdikcija ir jānosaka atbilstoši procesuālajām normām, kuras nodrošina šīs regulas normu lietderīgo iedarbību un tiesības uz aizstāvību, un par šo jautājumu ir jālemj iesniedzējtiesai vai tiesai, ko šī tiesa ir noteikusi kā tiesu, kuras teritoriālajā un *ratione materiae* jurisdikcijā parastā civilprocesā ietilpst izskatīt lietu par tādu prasījumu, kāds ir pamatlietā;**

— **gadījumā, kad tāda tiesa kā iesniedzējtiesa lemj par Eiropas maksājuma rīkojuma izcelsmes dalībvalsts tiesu starptautisko jurisdikciju un secina, ka šāda jurisdikcija, ņemot vērā Regulas Nr. 44/2001 kritērijus, pastāv, šajā pēdējā regulā un Regulā Nr. 1896/2006 šai tiesai ir paredzēts pienākums interpretēt valsts tiesisko regulējumu tādējādi, lai atbilstoši tam tā varētu identificēt vai noteikt tiesu, kurai ir teritoriālā vai *ratione materiae* jurisdikcija izskatīt šo lietu, un**

— **gadījumā, ja tāda tiesa kā iesniedzējtiesa secina, ka šādas starptautiskās jurisdikcijas nav, šai tiesai nav pienākuma pēc savas ierosmes – pēc analoģijas ar Regulas Nr. 1896/2006 20. pantu – pārskatīt šo maksājuma rīkojumu.**

[Paraksti]